

Aan de gemeenteraad van Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar

Dienstverlening/
H. Claassen

Onderwerp

ODZOB

Ons kenmerk

Datum

VERZONDEN 21 DEC. 2022

Geachte leden van de raad,

Wij willen uw raad graag informeren over een aantal onderwerpen die op dit moment actueel zijn bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Deze onderwerpen betreffen met name het verlengen van de Dienstverleningsovereenkomst (DVO), het Werkprogramma 2023, de Bestuursrapportage en meerjarenperspectief

Dienstverleningsovereenkomst met de ODZOB

In het voorjaar van 2022 heeft de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) de huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen de deelnemers en de ODZOB geëvalueerd. Op basis van de evaluatie van de huidige DVO is de belangrijkste conclusie: de huidige DVO is een goed werkend afsprakenkader. Dit beeld wordt breed gedeeld door de deelnemers en organisatie ODZOB. De bestaande overeenkomst is dan ook verlengd voor de periode 1 januari 2023 – 1 juli 2024. Deze termijn is gekoppeld aan de actualisatie en ontwikkeling van een nieuwe DVO.

Werkprogramma

In de gemeenschappelijke regeling (GR) van de ODZOB is vastgelegd dat met betrekking tot de uitvoering en nadere invulling van de in artikel 3 en 4 (van de GR) genoemde taken werkafspraken worden gemaakt. Hierin wordt vastgelegd welke producten en diensten de ODZOB aan de deelnemer zal leveren en wat de vergoeding daarvoor is. Deze afspraken worden vastgelegd in een jaarlijks op te stellen werkprogramma. Het werkprogramma van Waalre voor het jaar 2023 is 6 december jl. door het college vastgesteld. Hierbij is rekening gehouden met de mogelijke invoering van de Omgevingswet in 2023 en de daaraan gekoppelde overdracht van de zogenaamde bodemtaken. De bevoegdheid van deze taken ligt nu bij de provincie, maar komt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij de gemeenten te liggen.

Bestuursrapportage

Jaarlijks stelt de ODZOB een Bestuursrapportage op om het algemeen bestuur te informeren over de voortgang van de vastgestelde begroting. Deze bestuurlijke rapportage (Berap 2022) is medio oktober jongstleden in het algemeen bestuur van de ODZOB besproken en vastgesteld (inclusief de hieraan gekoppelde begrotingswijziging). Het geprognoseerde tekort voor 2022 is veel groter dan verwacht. Er was rekening gehouden met de financiële gevolgen van het traject Grip op de samenwerking (indicatief circa € 1 miljoen). Daarnaast blijkt dat de ODZOB nu ook met andere zaken wordt geconfronteerd. Zo zijn de gevolgen van de huidige loon- en prijsontwikkelingen zeer groot en ongekend. Dat geldt ook voor het hoge ziekteverzuim. Met de huidige inzichten loopt het tekort voor geheel 2022 op tot bijna € 2 miljoen. Hieronder wordt een en ander nader toegelicht.

- Grip op de samenwerking

In december 2021 stelde het algemeen bestuur van de ODZOB vast dat er in het verleden een weeffout was ontstaan met betrekking tot de gerelateerde gemeentelijke werkzaamheden. Geconstateerd werd dat de provincie Noord-Brabant sinds de oprichting van de ODZOB (indirect) meebetaalt aan de gerelateerde werkzaamheden voor gemeentelijke deelnemers. Het algemeen bestuur besloot in december 2021 dat deze factor van ongelijkheid moest worden weggenomen. In het traject Grip op de samenwerking is de ongelijkheid verder uitgewerkt en zijn de structurele effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023. Voor het lopende jaar (2022) moet er daarvoor nog een inhaalslag worden gemaakt.

- Reguliere bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de ODZOB wordt ongunstig beïnvloed door ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die niet exclusief voorbehouden zijn aan de ODZOB. Het is zeer lastig om geschikt personeel te werven en te behouden. Ook wordt niet voldaan aan de declarabiliteitsnorm. Dit komt mede door het hoge ziekteverzuim. Ook landelijke ontwikkelingen in het stikstof-dossier raken de ODZOB, vooral in het agrarische domein. De gevolgen hiervan zijn van dien aard dat ook hier de 'productie' achterblijft bij de opgestelde ramingen.

- Bevorderen declarabiliteit

Om de declarabiliteit te bevorderen beoordeelt de ODZOB kritisch waar medewerkers tijd aan spenderen. Waar mogelijk wordt de samenwerking gezocht met keten- of regio partners om processen slimmer in te richten. Tevens wordt binnenkort een pilot opgestart om middels robotisering enkele administratieve processen minder kwetsbaar en tijdrovend te maken.

- Ongekend hoge inflatie

De inflatie heeft dit jaar het hoogste naoorlogse niveau bereikt. De impact hiervan op de bedrijfsvoering van de ODZOB is veelzijdig. Het raakt bijvoorbeeld de energiekosten (gebouw en voertuigen) en de tariefstelling van externe inhuur.

- Dekking van het tekort i.r.t. Bestuursrapportage

Het algemeen bestuur stemde in met het dekkingsvoorstel dat vergezeld ging van de Berap 2022. Dit leidt tot een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve van € 1,98 miljoen. Gevolg hiervan is, dat er naar verwachting nauwelijks middelen resteren in de financiële buffer van de ODZOB. Op korte termijn biedt deze aanpak een oplossing. Op langere termijn zijn er daarom aanvullende middelen nodig om de reserve aan te vullen tot tenminste het minimumniveau dat in relatie tot deze GR is afgesproken. Daarnaast leiden de huidige en ongekend hoge loon- en prijsontwikkelingen tot noodzakelijke

bijstellingen op de eerder dit jaar vastgestelde begroting 2023 van de ODZOB. Deze ontwikkelingen komen daarnaast ook tot uiting in de binnenkort op te stellen ontwerpbegroting 2024 van de ODZOB. Vandaar dat in het algemeen bestuur van de ODZOB werd afgesproken om de gemeenteraden en Provinciale Staten goed te informeren over de situatie bij de ODZOB en hen voor te bereiden op de voorstellen die in 2023 aan hen zullen worden voorgelegd. In de voorstellen wordt toegelicht waarom de ODZOB verzoekt om aanvullende middelen.

De informatie en voorbereiding vindt plaats via het onderstaande drieluik:

1. De gemeenten informeren hun colleges en gemeenteraden via een raadsinformatiebrief, waarvoor de ODZOB een inhoudelijke voorzet heeft geleverd. Deze raadsinformatiebrief ligt hierbij aan u voor.
2. De ODZOB organiseert (in het 1e kwartaal van 2023) een bijeenkomst op een centrale plaats in de regio waarin de ontstane situatie gezamenlijk met de leden van gemeenteraden en Provinciale Staten wordt toegelicht en besproken.
3. De ODZOB werkt een voorstel uit dat aan de gemeenteraden en Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd (waarschijnlijk middels een zienswijzeprocedure).

Het algemeen bestuur is bevoegd tot het besluiten over een begrotingswijziging die niet leidt tot een hogere deelnemersbijdrage. Het besluit om het verwachte tekort voor 2022 te dekken uit de algemene reserve past in die lijn.

Ontwikkeling meerjarenvisie 2023-2027

Aan het AB is een ambitieniveau in concept voorgelegd in relatie tot de meerjarenvisie 2023-2027. Het AB heeft aangegeven dat het opteert voor het uitwerken van een meerjarenvisie op het niveau van het op orde houden van de basis en aanvullende inzet waar urgentie of bestaande afspraken om vragen. Pas wanneer de financiële gevolgen hiervan helder zijn zal het AB hier een besluit over nemen.

Meerjarig perspectief

De leden van het algemeen bestuur beseffen dat de huidige loon- prijsontwikkelingen ook effect hebben op de uitgangspunten van de eerder dit jaar vastgestelde begroting 2023. Deze verwachting is door de ODZOB bevestigd en is ook nader uitgewerkt in de kaderbrief voor 2024. Gezien de bijzondere situatie waarin de ODZOB zich momenteel bevindt en gezien de grote onzekerheden over toekomstige loon- en prijsontwikkelingen, is de ODZOB naast de kaderbrief 2024 eveneens ingegaan op de actuele verwachtingen voor uitvoeringsjaar 2023 en de bijstellingen die dit vraagt. De kaderbrief is op 8 december 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld. Daarbij is ook nadrukkelijk stilgestaan bij het ziekteverzuim en declarabele uren, evenals de verbeteraanpak die hierbij van de ODZOB wordt gevraagd.

Bijstellingen op de vastgestelde begroting 2023 en een storting in de algemene reserve van de ODZOB (ter versterking van het weerstandsvermogen) kunnen niet zondermeer door het algemeen bestuur worden vastgesteld. Hiervoor is een zienswijzeprocedure noodzakelijk waarbij gemeenteraden en Provinciale Staten zich kunnen uitspreken over de dan voorliggende plannen. Dit betreft het derde punt van het hiervoor genoemde drieluik.

Financiële consequenties

Voor het jaar 2023 zijn de indicatieve gevolgen in beeld gebracht met een tariefstijging voor 2023 van 8% tot gevolg. Hierbij gaat het ODZOB-breed om circa € 2,0 miljoen. Tevens zijn de indicatieve gevolgen van een eenmalige aanvulling van de algemene reserve tot de minimale waarde van € 1,2 miljoen in beeld gebracht.

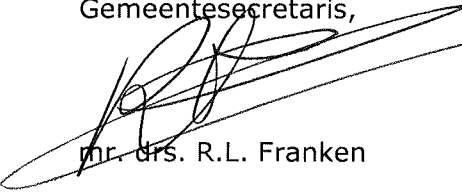
De gevolgen voor 2024 worden nog nader onderzocht.

Voor de gemeente Waalre betekent de voorgestelde tariefstijging een toename van het werkprogramma van €15.216,-. Het aanvullen van de algemene reserves van de ODZOB betekent voor de gemeente Waalre een bijdrage van €11.294,-. In de begroting van de gemeente Waalre is vanaf 2023 structureel een extra bedrag van €90.000,- opgenomen voor de ODZOB met oog op voorgenoemde ontwikkelingen en in relatie tot de invoering van de Omgevingswet en de daaraan gekoppelde toename van takenpakket voor de ODZOB.

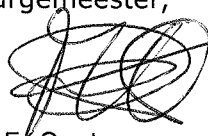
Zoals gezegd volgt er in het eerste kwartaal 2023 een bijeenkomst om met raads- en statenleden verder te spreken over de situatie met betrekking tot de ODZOB. Uiteraard ontvangt u hiervoor tijdig een uitnodiging.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer